

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KBS/VKX	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Východní křesťanství		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	23.05.2024 09:20

Pracoviště / Zkratka	KBS / VKX			Akademický rok	2023/2024
Název	Východní křesťanství			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 5 Kred.			Forma zakončení	Ústní
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	3 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Letní semestr
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	0				
Automat. uzn. záp. před zk.	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je seznámit studenty se vznikem a vývojem křesťanství od prvního až do sedmého století, přirozeně s určitými přesahy do mladších dějin. Kurz se zaměří na textové prameny jako Nový zákon, Didaché, spisy apoštolských otců, církevní apologety a filozofy rané církve - východní tradice. Dále bude představen vnější historický kontext utvářející podmínky pro šíření křesťanství z Palestiny do oblasti Malé Asie, Persie, Indie, Egypta a dalších oblastí starověkého Blízkého východu a severní Afriky. V kurzu se dále bude prezentovat vývoj vztahu východního křesťanství k císařské moci - caesaropapismus. Budou představeny ekumenické koncily a zápasy rané církve o ortodoxii, nicejsko-cařihradské vyznání, chalcedonská formule, spor o ikony. Bude též pojednán fenomén východního mnišství a jeho hlavní představitelé, centra, rovněž definice východního křesťanství a jeho odlišnosti od latinského křesťanství a základní pojmy východní tradice.

Požadavky na studenta

Dílčí test. Podmínkou přístupu k ústní zkoušce je splnění podmínky prezentace referátu, vypracování seminární práce v rozsahu 5 normostran.

Obsah

1. Úvod do křesťanství, Nový zákon
2. Ješua Ha-Nocri, Pavel z Tarsu a misie
3. Patristika
4. Filioque, velké schisma 1054
5. Křížové výpravy
6. Výtvarné umění, liturgická roucha v pravoslaví
7. Syrská ortodoxní církev
8. Maronité
9. Arméni
10. Koptská ortodoxní církev
11. Etiopie a Eritrea
12. Řecké patriarcháty

13. Druhý vatikánský koncil

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D.
- **Přednášející:** Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D. (100%)
- **Vede seminář:** Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** *Bible : Písmo svaté Starého a Nového zákona ; český ekumenický překlad.* Praha : Česká biblická společnost, 1998. ISBN 80-85810-19-0.
- **Základní:** Sokol, Jan. *Člověk a náboženství.* Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-886-4.
- **Základní:** Flusser, David. *Esejské dobrodružství : židovské společenství od Mrtvého moře : čeho si lze povšimnout u Ježíše, Pavla, Didaché a Martina Bubera.* Praha : OIKOYMENH, 1999. ISBN 80-86005-90-9.
- **Základní:** Funda, Otakar Antoň. *Ježíš a mýtus o Kristu.* Praha : Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1276-8.
- **Základní:** Pawlowsky, Peter. *Křesťanství v proměnách dvou tisíciletí.* Praha : Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-143-1.
- **Základní:** Jodl, Miroslav. *Proměny křesťanství.* Praha : Akropolis, 2005. ISBN 80-7304-065-4.
- **Základní:** Ratzinger, Joseph. *Úvod do křesťanství.* Brno : Petrov, 1991. ISBN 80-85247-13-5.
- **Doporučená:** Brown, R. E. *Ježíš v pohledu Nového zákona: úvod do christologie.* Praha, 1998.
- **Doporučená:** Jedin, H. *Malé dějiny koncilů.* Praha, 1990.

Časová náročnost

Prezenční forma studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	39
Příprava na zkoušku [10-60]	60
Příprava prezentace (referátu) [3-8]	5
Příprava na dílčí test [2-10]	6
Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [5-40]	20
Celkem:	130

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Ústní zkouška,
- Demonstrace dovedností (praktická činnost),
- Seminární práce,
- Individuální prezentace,
- Skupinová prezentace,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Ústní zkouška,

Seminární práce,
Individuální prezentace,

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

Ústní zkouška,
Demonstrace dovedností (praktická činnost),
Seminární práce,
Individuální prezentace,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

- určit významné události, období, postavy světové historie
- určit a vysvětlí základní témata, přístupy a terminologii religionistiky
- vyložit v základních rysech politické dějiny a materiální kultury starověkého Blízkého východu
- charakterizovat kulturu starověkého Blízkého východu
- identifikovat různé starověké náboženské systémy a charakterizuje je
- určit důležitá starověká božstva
- charakterizovat základní rysy křesťanství a hlavní mezníky jeho dějin
- identifikovat důležité související odborné zdroje

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

- číst samostatně Nový zákon
- interpretovat odborný text
- pracovat samostatně s odbornou literaturou v českém a anglickém jazyce
- čerpat informace ze současných informačních zdrojů, pracuje s jejich různými typy
- využívat efektivně moderní informační technologie
- organizovat si samostatně své studijní aktivity

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

- bc. studium: kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi,
- bc. studium: je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran,
- bc. studium: efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu,
- bc. studium: používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu,
- bc. studium: vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje,
- bc. studium: prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem,

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška s aktivizací studentů,
Přednáška s diskusí,
Přednáška s analýzou videozáznamu,
Výuka podporovaná multimédií,
Skupinová výuka,
Přednáška s demonstrací,
Přednáška založená na výkladu,
Samostatná práce studentů,
Samostudium,
Diskuse,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

- Přednáška s diskusí,
- Přednáška s analýzou videozáznamu,

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

- Přednáška s diskusí,
- Demonstrace dovedností,
- Samostatná práce studentů,
- Prezentace práce studentů,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

- určit a popsat události a místa podstatné pro formování východního křesťanství
- vyjmenovat a charakterizuje významné osobnosti utvářející tradice východního křesťanství
- vysvětlit příčiny či záminky významných teologických rozporů a schizmat v raném křesťanství.
- popsat historický vývoj v rámci východního křesťanství
- vyjmenovat podstatné dílčí tradice východního křesťanství, charakterizuje je, popíše a vysvětlí jejich specifika

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

- zhodnotit vliv židovských kořenů, helenismu, gnostických učení a tzv. "heretických" učení na formování charakteru dnešních forem křesťanství
- srovnat charakteristiky východních a západních církví
- uvést do souvislostí vývoj a tříbení věrouky východních církví a celkový historický a politický regionální kontext

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

- bc. studium: samostatně a odpovědně se na základě rámcového zadání rozhodují v souvislostech jen částečně známých,
- bc. studium: samostatně získávají další odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti na základě především praktické zkušenosti a jejího vyhodnocení, ale také samostatným studiem teoretických poznatků oboru,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Kulturní studia Blízkého východu	Bakalářský	Prezenční	Kulturní studia Blízkého východu	1	21- 1,2,3	2023	Povinně volitelné předměty	B	3	LS